

ВИТЯГ

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ
ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

02 серпня 2024 року

Хмельницький

№ 72/71-р/к

Справа № 72/21-24

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Акціонерне товариство «Вінницяобленерго» (ідентифікаційний код юридичної особи – *(Інформація доступ до якої обмежено)*) (далі – АТ «Вінницяобленерго», Товариство) протягом 2022-2023 років займало монопольне становище на ринку надання послуги із розподілу електричної енергії в територіальних межах Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго») та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) із часткою 100,0 відсотків, як таке, що не мало жодного конкурента.

За результатами розгляду справи № 72/21-24 дії АТ «Вінницяобленерго», які полягали у безпідставному припиненні постачання ФОП Бондаренко Л.В. електричної енергії по причині неоплаченої ФОП Бондаренко Л.В. заборгованості у розмірі 1 744 565,78 грн, яка виникла внаслідок неправомірного нарахування обсягу спожитої електричної енергії в розмірі 378084 кВт*год в червні 2022 року визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним становищем на ринку надання послуги із розподілу електричної енергії в територіальних межах Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго») та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На АТ «Вінницяобленерго» накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 72/21-24 про порушення АТ «Вінницяобленерго» законодавства про захист економічної конкуренції, та

подання Відділу досліджень і розслідувань в Вінницькій області з попередніми висновками у справі № 72/21-24 від 10.07.2024 № 72-03/164-п,

ВСТАНОВИЛА :

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Південно-західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.09.2022 №8-01/6726 розглянуто заяву фізичної-особи підприємця Бондаренко Людмили Василівни (далі - ФОП Бондаренко Л.В., Заявник) від 09.09.2022 щодо нарахування товариством з обмеженою відповідальністю «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» (далі - ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ») завищеної суми до оплати за спожиту електричну енергію в червні 2022 року на об'єкті здійснення ФОП Бондаренко Л.В. підприємницької діяльності за адресою – *(Інформація доступ до якої обмежено)* (далі – Об'єкт Заявника) за результатом нарахування АТ «Вінницяобленерго» додаткового обсягу спожитої електричної енергії.
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 09.02.2024 № 72/24-рп/к розпочато розгляд справи № 72/21-24 за ознаками вчинення акціонерним товариством «Вінницяобленерго» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуги з розподілу електричної енергії в територіальних межах Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) у вигляді вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (3) Листом від 13.02.2024 № 72-02/280 розпорядження від 09.02.2024 № 72/24-рп/к адміністративної колегії Відділення було надіслане АТ «Вінницяобленерго».
- (4) Листом від 13.02.2024 № 72-02/281 Відділенням ФОП Бондаренко Л.В. було повідомлено про початок розгляду справи № 72/21-24.
- (5) Листом від 12.07.2024 № 72-02/1661е Відділенням надіслано АТ «Вінницяобленерго» витяг з подання від 10.07.2024 № 72-03/164-п з попередніми висновками у справі № 72/21-24.
- (6) Листом від 12.07.2024 № 72-02/1662е Відділенням надіслано ФОП Бондаренко Л.В. витяг з подання від 10.07.2024 № 72-03/164-п з попередніми висновками у справі № 72/21-24.
- (7) Листом від 12.07.2024 № 72-02/1664е Відділенням надіслано АТ «Вінницяобленерго» запрошення на засідання адміністративної колегії Відділення щодо розгляду справи № 72/21-24.
- (8) Листом від 12.07.2024 № 72-02/1663е Відділенням надіслано ФОП Бондаренко Л.В. запрошення на засідання адміністративної колегії Відділення щодо розгляду справи № 72/21-24.
- (9) У зв'язку з неотриманням ФОП Бондаренко Л.В. листів Відділення від 12.07.2024 № 72-02/1662е та від 12.07.2024 № 72-02/1663е, Відділенням 25.07.2024 на офіційному веб-сайті Відділення (<https://southwestmtv.amcu.gov.ua>) було розміщено витяг з подання від 10.07.2024 № 72-03/164-п з попередніми висновками у справі № 72/21-24 та інформацію про дату та час проведення засідання адміністративної колегії Відділення щодо розгляду справи № 72/21-24.

- (10) АТ «Вінницяобленерго» листом від 29.07.2024 року № 08.14-12622 (вх. № 72-01/1946 від 30.07.2024) на подання від 10.07.2024 № 72-03/164-п з попередніми висновками у справі № 72/21-24 надало Відділенню заперечення.
- (11) ФОП Бондаренко Л.В. не надано ніякої інформації на подання від 10.07.2024 № 72-03/164-п з попередніми висновками у справі № 72/21-24.

2. ЗАЯВНИК

- (12) Заявником є ФОП Бондаренко Л.В. (*Інформація доступ до якої обмежено*), яка здійснює підприємницьку діяльність за адресою - (*Інформація доступ до якої обмежено*).
- (13) ФОП Бондаренко Л.В. є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (14) ФОП Бондаренко Л.В. є споживачем послуги з розподілу електричної енергії, яку надає Відповідач.

3. ВІДПОВІДАЧ

- (15) Акціонерне товариство «Вінницяобленерго» є юридичною особою. Місцезнаходження юридичної особи: (*Інформація доступ до якої обмежено*). Ідентифікаційний код юридичної особи - (*Інформація доступ до якої обмежено*).
- (16) За даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань основним видом економічної діяльності АТ «Вінницяобленерго» є (*Інформація доступ до якої обмежено*) (код КВЕД (*Інформація доступ до якої обмежено*)).
- (17) Відповідно до рішення Загальних зборів акціонерів від 25.04.2019 змінено тип та найменування Товариства, а саме: з публічного акціонерного товариства «Вінницяобленерго» на акціонерне товариство «Вінницяобленерго». Дата внесення даних щодо суб'єкта в Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань - 02.05.2019.
- (18) АТ «Вінницяобленерго» є правонаступником всіх прав та зобов'язань ПАТ «Вінницяобленерго».
- (19) Постановою НКРЕКП від 13.11.2018 № 1414 ПАТ «Вінницяобленерго» було видано ліцензію з розподілу електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності відповідно до додатка до даної постанови та анулювання ліцензій з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами і постачання електричної енергії за регульованим тарифом.
- (20) Постановою НКРЕКП від 07.06.2019 № 1000, було внесено зміни до постанови НКРЕКП від 13.11.2018 № 1414, в якій абревіатуру «ПАТ» замінено абревіатурою «АТ».
- (21) Місцем провадженням господарської діяльності із розподілу електричної енергії АТ «Вінницяобленерго» є територія Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).
- (22) АТ «Вінницяобленерго» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (23) Аналіз та дослідження становища АТ «Вінницяобленерго» на ринку надання послуги з розподілу електричної енергії здійснювався відповідно до Методики визначення

монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку, затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованій в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за №317/6605 (далі – Методика).

- (24) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

4.1 Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (25) Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами господарювання).
- (26) **Об'єктом аналізу** щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:
 - АТ «Вінницяобленерго»;
 - конкретним товаром, який надається АТ «Вінницяобленерго» - послуга з розподілу електричної енергії.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (27) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і мають для продавців (постачальників, виробників) покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (28) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (29) Згідно з пунктом 82 статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», система розподілу електричної енергії (далі - система розподілу) - система ліній, допоміжного обладнання, обладнання для трансформації та перемикачів, що використовується для розподілу електроенергії.
- (30) Відповідно до пункту 58 статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», оператор системи розподілу (далі - ОСР) - юридична особа, відповідальна за безпечну, надійну та ефективну експлуатацію, технічне обслуговування та розвиток системи розподілу і забезпечення довгострокової спроможності системи розподілу щодо задоволення обґрунтованого попиту на розподіл електричної енергії з урахуванням вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та забезпечення енергоефективності.
- (31) Відповідно до пункту 78 частини першої статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», розподіл електричної енергії - транспортування електричної енергії від електроустановок виробників електричної енергії або електроустановок оператора системи передачі мережами оператора системи розподілу, крім постачання електричної енергії.
- (32) Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії», ринок електричної енергії функціонує на конкурентних засадах, крім діяльності суб'єктів природних монополій.

- (33) Статтею 1 Закону України «Про природні монополії» визначено, що:
- природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги);
 - суб'єкт природної монополії - суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.
- (34) Відповідно до абзацу восьмого частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії», відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, розподілу електричної енергії.
- (35) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про природні монополії», діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.
- (36) Окрім цього, статтею 45 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що діяльність з розподілу електричної енергії підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства.
- (37) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 13.11.2018 № 1414 АТ «Вінницяобленерго» отримало ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії.
- (38) Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про ринок електричної енергії», АТ «Вінницяобленерго» є оператором системи розподілу (ОСР).
- (39) Послуга з розподілу електричної енергії є платною.
- (40) Так, частиною першою статті 7 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що на ринку електричної енергії державному регулюванню підлягають, зокрема, тарифи на послугу з розподілу електричної енергії.
- (41) Згідно з частиною четвертою статті 7 Закону України «Про ринок електричної енергії», тарифи на послугу з розподілу (передачі) електричної енергії розраховуються незалежно від відстані, на яку вона передається та розподіляється.
- (42) Таким чином, послуга з розподілу електричної енергії електропостачальникам є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище АТ «Вінницяобленерго».
- (43) Основними споживачами послуги із розподілу електричної енергії є, зокрема, фізичні та юридичні особи (суб'єкти господарювання), електроустановки яких приєднані до системи розподілу електричної енергії, яка перебуває у власності, господарському віданні та управлінні АТ «Вінницяобленерго».

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (44) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (45) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:

- (а) подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - (б) подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - (в) наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - (г) відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - (д) взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (46) Предметом розгляду є:
- (а) постачання електричної енергії – господарська діяльність, пов'язана з наданням електричної енергії споживачеві за допомогою технічних засобів передачі та розподілу електричної енергії на підставі договору;
 - (б) розподіл електричної енергії – транспортування електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами на підставі договору;
 - (в) місцева (локальна) електрична мережа – приєднана електрична мережа, призначена для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача.
- (47) Постачання електричної енергії суб'єктам господарської діяльності та фізичним особам, що використовують енергію для власних потреб, є неможливим без одночасного надання послуги із розподілу електричної енергії.
- (48) За таких обставин послуга з розподілу електричної енергії за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару не має еквівалентних товарів-замінників.
- (49) Тому внаслідок технологічних особливостей надання послуги з розподілу електричної енергії, вони не мають товарів-замінників.
- (50) Отже, товарними межами ринку є надання послуги з розподілу електричної енергії.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (51) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (52) Відповідно до статті 45 Закону України «Про ринок електричної енергії», розподіл електричної енергії здійснюється оператором системи розподілу. Діяльність з розподілу електричної діяльності підлягає ліцензуванню відповідно до законодавства.
- (53) Відповідно до пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 27.12.2007 № 1470, із змінами, місце провадження господарської діяльності - територія (або частина території) адміністративно-територіальної одиниці, де розташована система розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, здобувача ліцензії (ліцензіата), та електричні мережі інших власників, які приєднані до мереж здобувача ліцензії (ліцензіата) (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством), які не мають ліцензії на розподіл електричної енергії, яку здобувач ліцензії (ліцензіат) зазначив у документах, що додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (54) Якщо на території адміністративно-територіальної одиниці розташовані системи розподілу електричної енергії інших ліцензіатів з розподілу електричної енергії, то місце провадження діяльності кожного з цих ліцензіатів визначається відповідно до

території розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності, господарському віданні (щодо державного або комунального майна) або в управлінні на підставі договору управління активами, укладеного з Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, ліцензіата, та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж цього ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).

- (55) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 13.11.2018 № 1414 АТ «Вінницяобленерго» отримало ліцензію на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії. Місця провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії Товариства - є територія Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством).
- (56) Отримання послуги з розподілу електричної енергії можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність з розподілу електричної енергії на певній території.
- (57) Враховуючи викладене, територіальними (географічними) межами ринку надання послуги із розподілу електричної енергії є територія Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) (далі – Територіальні межі).

4.5. Проміжок часу, стосовно якого визначається становище суб'єкта господарювання на ринку – часові межі ринку

- (58) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (59) Між Заявником і Товариством протягом 2022 - 2023 років існували договірні відносини про надання послуги з розподілу електричної енергії (договір споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії «ВІ-710100 від 22.02.2012).
- (60) Структура ринку надання послуги з розподілу електричної енергії протягом 2022-2023 років була сталою.
- (61) Отже, часовими межами визначено період – 2022-2023 роки, протягом якого залишались незмінні структура ринку, співвідношення попиту та пропозицій на ньому.

4.6. Визначення потенційних конкурентів

- (62) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (63) Внаслідок технологічних особливостей надання послуги із розподілу електричної енергії, а також з огляду на обмеження, що пов'язані з територією розміщення (розташування) електричних мереж, конкуренція на ринку надання послуги із розподілу електричної енергії - відсутня, тому потенційні конкуренти у Товариства відсутні.

- (64) Ринок надання послуги із розподілу електричної енергії перебуває у стані природної монополії.
- (65) З урахуванням викладеного, АТ «Вінницяобленерго» в Територіальних межах не має конкурентів на ринку надання послуги з розподілу електричної енергії, а відтак споживачі послуги з розподілу електричної енергії не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

4.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (66) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (67) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (68) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії», відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, розподілу електричної енергії.
- (69) Таким чином, ринок надання послуги із розподілу електричної енергії перебуває у стані природної монополії.
- (70) Основними бар'єрами вступу на ринок надання послуги з розподілу електричної енергії є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності об'єктів електроенергетики (електричних станцій, підстанцій, мереж, призначених для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача) та необхідністю отримання ліцензії на здійснення діяльності з розподілу електричної енергії.
- (71) При цьому, внаслідок технологічних особливостей ринку послуги з розподілу електричної енергії конкуренція на ньому відсутня.
- (72) З урахуванням викладеного, Товариство в Територіальних межах не має конкурентів на ринку послуги з розподілу електричної енергії, а відтак споживачі послуги з розподілу електричної енергії не мають можливості отримувати такі послуги від інших суб'єктів господарювання.

4.8. Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (73) Враховуючи вимоги чинного законодавства, Товариство здійснює господарську діяльність із розподілу електричної енергії у межах території, яка обмежена місцем провадження господарської діяльності, – територією систем розподілу електричної енергії такого суб'єкта господарювання, та додатково обмежені межами охоронної зони об'єктів та ліній електричного розподілу від точок приєднання до систем передавання електричної енергії, генеруючих потужностей до точок балансової належності кінцевого споживача чи іншого ліцензіата.

- (74) Отже, АТ «Вінницяобленерго» здійснює діяльність з розподілу електричної енергії виключно в межах території, на якій розташовані його електричні мережі.
- (75) Внаслідок цього, АТ «Вінницяобленерго» здійснює зазначену господарську діяльність на території Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) та є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послугу з розподілу електричної енергії в межах території, на якій розташовані електричні мережі Товариства, оскільки споживач не може отримати від інших суб'єктів господарювання послугу з розподілу електричної енергії.
- (76) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- (а) на цьому ринку у нього немає жодного конкурента;
 - (б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (77) Виходячи з наведеного, Товариство на ринку надання послуги із розподілу електричної енергії у період 2022-2023 роки в Територіальних межах займало монопольне (домінуюче) становище із часткою 100,0 відсотків, як таке, що не мало жодного конкурента.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (78) Основні умови діяльності учасників ринку електричної енергії та взаємовідносин між ними врегульовані Законом України «Про ринок електричної енергії», Законом України «Про природні монополії», Кодексом систем розподілу, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 310 (далі – Кодекс систем розподілу, Кодекс, КСР), Кодексом комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 311 (у редакції постанови НКРЕКП від 20.03.2020 №716) (далі – Кодекс комерційного обліку електричної енергії, ККОЕЕ), Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312 (далі – Правила, ПРРЕ).
- (79) Правила регулюють взаємовідносини, які виникають під час купівлі-продажу електричної енергії між електропостачальником (електропостачальниками) та споживачем (для власного споживання), а також їх взаємовідносини з іншими учасниками роздрібного ринку електричної енергії, визначеними цими Правилами.
- (80) Пунктом 8.2.5 ПРРЕ передбачено, що у разі виявлення під час контрольного огляду або технічної перевірки уповноваженим представником оператора системи, від якого споживач одержує електричну енергію, порушень цих Правил, у тому числі фактів безоблікового споживання електричної енергії, на місці виявлення порушення у присутності споживача (представника споживача) або іншої особи, яка допустила представників оператора системи на об'єкт (територію) споживача для проведення перевірки (за умови посвідчення цієї особи), оформлюється акт про порушення згідно з формою, наведеною в додатку 9 до цих Правил.
- (81) Кодекс систем розподілу визначає вимоги та правила, які регулюють взаємовідносини операторів систем розподілу (далі - ОСР), оператора системи передачі (далі - ОСП), користувачів системи розподілу (далі - Користувачі) та замовників послуг з приєднання

щодо оперативного та технологічного управління системою розподілу, її розвитку та експлуатації, забезпечення доступу та приєднання електроустановок.

- (82) Відповідно до пункту 5.2.1 глави 5.2 розділу V Кодексу комерційного обліку електричної енергії, електроустановки споживачів та інших учасників ринку мають бути забезпечені повіреними, введеними в експлуатацію та прийнятими до розрахунків (введеними в облік) вузлами обліку, а також (за потреби) засобами для контролю та реєстрації параметрів якості електричної енергії, частоти та тривалості перерв в електропостачанні.
- (83) Відповідно до пункту 6.5.1 глави 6.5 розділу VI Кодексу комерційного обліку електричної енергії, оператор системи зобов'язаний згідно з затвердженими графіками за місцем провадження господарської діяльності з розподілу/передачі електричної енергії проводити контрольний огляд ЗКО споживачів та зчитування даних з лічильників електричної енергії, де не забезпечено гарантоване щодобове автоматизоване дистанційне зчитування даних, не рідше одного разу на шість місяців.
- (84) Відповідно до пункту 6.5.2 глави 6.5 розділу VI Кодексу комерційного обліку електричної енергії, контрольний огляд вузлів обліку та схем їх підключення у споживачів проводяться у присутності споживача або іншої особи, що допустила представників оператора системи на об'єкт (територію) споживача для проведення перевірки (за умови посвідчення цієї особи).
- (85) Відповідно до пункту 6.5.3 глави 6.5 розділу VI Кодексу комерційного обліку електричної енергії, під час здійснення контрольного огляду вузлів обліку та ЗКО має бути виконаний комплекс робіт (без використання спеціальних технічних засобів) щодо візуального обстеження цілісності засобів комерційного обліку (корпусу, скла, кріплення тощо), цілісності встановлених згідно з актом про пломбування пломб та пломбувального матеріалу та наявності відбитків їх тавр, проведені візуальна перевірка стану індикаторів магнітного та/або електричного полів, встановлених на/у ЗКО, виявлення самовільних підключень, а також зняття показів засобів комерційного обліку та перевірка часу годинників інтервальних засобів комерційного обліку.
- (86) Відповідно до пункту 6.5.4 глави 6.5 розділу VI Кодексу комерційного обліку електричної енергії, технічна перевірка вузлів обліку у споживачів здійснюється оператором системи у присутності споживача (представника споживача) або іншої особи, яка допустила представників оператора системи на об'єкт (територію) споживача для проведення перевірки (за умови посвідчення цієї особи), та відповідного ППКО (за рішенням споживача).
- (87) Відповідно до пункту 6.5.5 глави 6.5 розділу VI Кодексу комерційного обліку електричної енергії, під час здійснення технічної перевірки вузлів обліку та ЗКО має бути виконаний комплекс робіт щодо визначення відповідності стану та схем підключення ЗКО та іншого обладнання вузлів обліку відповідним проектним рішенням (проекту), виявлення їх пошкодження, пошкодження або зриву встановлених пломб та індикаторів, порушення схеми підключення, перевірка стану індикаторів магнітного та/або електричного полів, встановлених на/у ЗКО, виявлення наявності пристроїв впливу або інших ознак втручання в роботу ЗКО, зчитування показів та інформації, що зберігається в первинній базі даних лічильників електричної енергії, перевірка та, у разі потреби, синхронізація або установлення часу годинника інтервальних лічильників електричної енергії, а також перевірка (з використанням спеціальних технічних засобів та, за необхідності, частковим демонтажем будівельних конструкцій або оздоблювальних матеріалів) стану електропроводки та електроустановок від межі балансової належності до точки вимірювання для виявлення позаоблікових підключень або підключень, що можуть призвести до спотворення результатів вимірювання та/або комерційного обліку електричної енергії.

- (88) Відповідно до пункту 6.5.7 глави 6.5 розділу VI Кодексу комерційного обліку електричної енергії, результати технічної перевірки оформлюються актом технічної перевірки, а у разі виявлення порушень - актом про порушення.
- (89) Відповідно до пункту 6.5.11 глави 6.5 розділу VI Кодексу комерційного обліку електричної енергії, безпосередньо перед проведенням технічної перевірки вузлів обліку представники оператора системи повинні ознайомити споживача з програмою перевірки та правами споживача під час проведення перевірки.
- (90) Відповідно до пункту 6.5.12 глави 6.5 розділу VI Кодексу комерційного обліку електричної енергії, у випадку установа в результаті контрольного огляду або технічної перевірки порушень стану комерційного обліку електричної енергії представник оператора системи повинен ознайомити споживача з правовими наслідками, що виникають у результаті зафіксованих порушень.
- (91) Відповідно до пункту 8.6.10 глави 8.6 розділу VIII Кодексу комерційного обліку електричної енергії, перевірка достовірності даних ЗКО безпосередньо на місці їх установа забезпечується сторонами за необхідності, але не рідше ніж один раз на шість місяців. Дані про перевірку можуть фіксуватись як на паперових носіях, так і за допомогою електронних засобів (мобільний телефон, планшет тощо).
- (92) Відповідно до пункту 8.6.18 глави 8.6 розділу VIII Кодексу комерційного обліку електричної енергії, у разі тимчасового порушення роботи вузла обліку не з вини споживача обсяг спожитої електричної енергії від дня порушення вимірювань до дня відновлення вимірювань, визначається на підставі показів верифікаційних лічильників, а у разі їх відсутності розраховується відповідним оператором системи/ППКО за середньодобовим обсягом споживання електричної енергії таким споживачем.
- (93) У разі виявлення систематичної похибки вимірювання та/або отриманих із ЗКО даних обсяг електричної енергії, використаної споживачем від дня порушення вимірювань до дня відновлення вимірювань (але не більше шести місяців), визначається за показами цього ЗКО скоригованими на величину систематичної похибки, встановленої експертизою.
- (94) Акт про порушення складається представниками оператора системи, які мають таке право згідно з посадовою інструкцією, пройшли відповідне навчання та інструктаж, після пред'явлення ними службових посвідчень.
- (95) В акті про порушення мають бути зазначені зміст виявленого порушення з посиланням на відповідні пункти цих Правил та всі необхідні для визначення обсягу та вартості необлікованої електричної енергії параметри, що характеризують електроустановку споживача, схему підключення електроустановки споживача та її графічне зображення із зазначенням:
- меж балансової належності;
 - перерізів та матеріалу всіх проводів (кабелів), наявних у схемі підключення;
 - номінальної сили струму спрацювання комутаційних апаратів, задіяних у схемі підключення;
 - фазування лічильника на дату оформлення акта про порушення.
- (96) Споживачі, представники оператора системи, інші особи, присутні при перевірці, під час здійснення перевірки електроустановок мають право здійснювати фото- та відеозйомку для фіксації виявлених порушень та/або відмови споживача (представника споживача або іншої особи, яка допустила представників оператора системи на об'єкт (територію) споживача для проведення перевірки) підписувати акт про порушення, про що зазначається в акті про порушення.
- (97) В акті зазначаються заходи, яких було вжито або яких необхідно вжити для усунення допущених порушень.
- (98) Акт про порушення підписується представником (представниками) оператора системи, який (які) брали участь у перевірці, та споживачем (представником споживача) або

- іншою особою, яка допустила представників оператора системи на об'єкт (територію) споживача для проведення перевірки (за умови посвідчення цієї особи).
- (99) У разі відмови споживача (представника споживача або іншої особи, яка допустила представників оператора системи на об'єкт (територію) споживача для проведення перевірки) підписати акт про порушення в ньому робиться запис про відмову. У цьому разі акт про порушення вважається дійсним, якщо його підписали більше одного уповноваженого представника оператора системи та незаінтересована особа (представник житлово-експлуатаційної організації, балансоутримувача або управителя будинку, виборна особа будинкового, вуличного, квартального чи іншого органу самоорганізації населення або представник органу місцевого самоврядування, інший споживач тощо) за умови посвідчення цієї особи або більше одного уповноваженого представника оператора системи, а відмова споживача (представника споживача або іншої особи, яка допустила представників оператора системи на об'єкт (територію) споживача для проведення перевірки) підписувати акт про порушення підтверджується відеозйомкою.
- (100) До акта про порушення сторонами можуть бути додані пояснення, зауваження та докази, перелік яких (за наявності) зазначається в цьому акті.
- (101) Представники оператора системи перед складанням акта про порушення зобов'язані повідомити споживача про його право внести пояснення та зауваження до акта, викласти мотиви своєї відмови від його підписання або підписати його без зауважень.
- (102) Акти про порушення та документи, що підтверджують факт їх отримання споживачем, повинні зберігатися оператором системи протягом трьох років з дня оформлення акта про порушення.
- (103) Згідно з пунктом 8.2.6 глави 8.2 розділу VIII Правил, на підставі акта про порушення уповноваженими представниками оператора системи під час засідань комісії з розгляду актів про порушення визначаються обсяг необлікованої електричної енергії та сума завданих споживачем збитків.
- (104) Комісія з розгляду актів про порушення створюється оператором системи і має складатися не менше ніж з 3 уповноважених представників оператора системи. Споживач має право бути присутнім на засіданні комісії з розгляду актів про порушення.
- (105) Оператор системи повинен вести журнал реєстрації засідань комісії з розгляду актів про порушення, в якому зазначаються дата проведення засідання; номер протоколу; склад комісії; склад запрошених на засідання комісії (представники Регулятора, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів); відмітка про присутність або відсутність споживача; перелік питань, які розглядалися на засіданні комісії; час розгляду кожного з питань, зміст окремої думки учасників комісії (у разі її наявності) та стислий зміст рішення.
- (106) Споживач має бути повідомлений оператором системи про місце, час і дату засідання комісії не пізніше ніж за 7 календарних днів до призначеної дати засідання.
- (107) У разі відмови споживача або представника споживача від отримання акта про порушення, у якому визначено місце, час та дату проведення засідання комісії, або окремого повідомлення про місце, час і дату засідання комісії оператор системи направляє споживачу таке повідомлення рекомендованим листом з повідомленням про вручення поштового відправлення на адресу, визначену в даних щодо споживача, наявних в оператора системи. У такому разі оператор системи має право розглянути акт про порушення на засіданні комісії, яке має відбутися по закінченню 30 календарних днів від дати направлення споживачу такого повідомлення. За зверненням споживача

оператор системи може розглянути акт про порушення на засіданні комісії раніше указанного терміну.

- (108) Акт про порушення, не розглянутий у визначеному цими Правилами порядку протягом 60 календарних днів від дня його складення, вважається недійсним та підлягає скасуванню (крім випадків необхідності проведення експертизи пломб, індикаторів та/або засобу вимірювальної техніки електричної енергії для встановлення факту порушення). Якщо для розгляду акта про порушення необхідні результати експертного дослідження, зазначений термін розгляду відраховується з дати їх отримання оператором системи від експертної установи.
- (109) Комісія з розгляду актів про порушення може повторно розглянути акт про порушення в порядку, встановленому цими Правилами, на підставі звернення споживача, на вимогу Регулятора, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, або за рішенням суду. За рішенням оператора системи у зв'язку з отриманням результатів експертизи чи інших даних, які не були відомі на момент ухвалення рішення комісією, але мають суттєве значення, рішення комісії може бути переглянуте у порядку, встановленому цими Правилами, протягом 1 року, починаючи з дня, наступного за днем його прийняття.
- (110) Рішення комісії оформлюється протоколом, копія якого видається споживачу.
- (111) Відповідно до пункту 8.4.4 глави 8.4 розділу VIII Правил, факт пошкодження пломб та/або індикаторів, та/або засобів вимірювальної техніки, факт втручання споживача в роботу засобів вимірювальної техніки, крім випадків спрацювання індикаторів (фіксації індикаторами впливу фізичних полів), має бути підтверджений експертизою, проведеною спеціалізованою організацією (підприємством), яка має право на її проведення відповідно до законодавства (далі - експертиза). До отримання оператором системи результатів експертизи положення цієї глави не застосовуються для визначення обсягу та вартості необлікованої електричної енергії.
- (112) Відповідно до пункту 8.6.20 глави 8.6 розділу VIII Кодексу комерційного обліку електричної енергії, датою початку періоду порушення роботи вузла обліку, за відсутності звернення споживача, вважається дата попереднього контрольного огляду або зняття показів, але не більше шести місяців, або час та день, зафіксовані ЗКО чи АСКОЕ (зокрема за результатами проведеної експертизи ЗКО).

6. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (113) Відділенням на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.09.2022 №8-01/6726 розглянуто заяву ФОП Бондаренко Л.В. від 09.09.2022, щодо нарахування ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» завищеної суми до оплати за спожиту електричну енергію в червні 2022 року на об'єкті здійснення ФОП Бондаренко Л.В. підприємницької діяльності за результатом нарахування АТ «Вінницяобленерго» додаткового обсягу спожитої електричної енергії.
- (114) Об'єктом здійснення ФОП Бондаренко Л.В. підприємницької діяльності є ресторан *(Інформація доступ до якої обмежено)*.
- (115) Заявник повідомила Відділення, що АТ «Вінницяобленерго» на її Об'єкті було складено Акт про порушення №3719 від 13.06.2022 року та демонтовано прилад обліку електричної енергії та встановлено новий прилад обліку електричної енергії (про що складено акт на заміну (знямання, встановлення) засобів обліку 0,4 (0,22) кВ від 13.06.2022 року № 0334507).
- (116) Листом від 27.10.2022 № 08.14-16913 Товариство надало Відділенню наступну інформацію.

- (117) Підставою для проведення перевірки засобу комерційного обліку електричної енергії Заявника на предмет його справності є вимоги підпунктів 2-4 пункту 5.1.1 ПРРЕЕ.
- (118) Товариство зазначило, що підставою для складання Акту про порушення від 13.06.2022 № 3719 (далі – Акт) є з вимоги пункту 8.2.5 ПРРЕЕ.
- (119) Товариство вказало, що пунктом 8.2.5 ПРРЕЕ передбачено, що у разі виявлення під час контрольного огляду або технічної перевірки уповноваженим представником оператора системи, від якого споживач одержує електричну енергію, порушень цих Правил, у тому числі фактів безоблікового споживання електричної енергії, на місці виявлення порушення у присутності споживача (представника споживача) або іншої особи, яка допустила представників оператора системи на об'єкт (територію) споживача для проведення перевірки (за умови посвідчення цієї особи), оформлюється акт про порушення згідно з формою, наведеною в додатку 9 до цих Правил.
- (120) Товариство вказало, що при проведенні технічної перевірки електроустановок споживача були виявлені наступні порушення:
- п.п. 5 пункту 5.5.5 ПРРЕЕ - недотримання правил технічної експлуатації, правил безпеки під час експлуатації власних електроустановок, нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії та умов укладених договорів;
 - п.п. 6 пункту 5.5.5 ПРРЕЕ – забезпечувати належний технічний стан та безпечну експлуатацію своїх електроустановок та електроприладів згідно з вимогами нормативно-технічних документів та нормативно-правових актів України, а саме – при вичитуванні інформації з пам'яті інтелектуального лічильника виявлено, що має місце факт недообліку електричної енергії. На РІК дисплеї лічильника виводяться покази активної електричної енергії 1.8.1, що відповідає першій зоні. Покази другої зони та загальні покази на РІК дисплеї не відображаються.
- (121) Товариство вказало, що пунктом 2.3.3 ПРРЕЕ визначено, що електроустановки споживачів мають бути забезпечені необхідними розрахунковими засобами вимірювальної техніки для розрахунків за спожиту електричну енергію. Пунктом 2.3.4 ПРРЕЕ встановлено, що відповідальність за збереження і цілісність засобів комерційного обліку електричної енергії та пломб (відбитків їх тавр) відповідно до акта про пломбування покладається на власника (користувача) електроустановки або організацію, на території (у приміщенні) якої вони встановлені. Відповідальним за експлуатацію та технічний стан засобів (вузлів) вимірювальної техніки є їх власник.
- (122) Товариство вказало, що покази лічильника споживача під час складання акту на заміну встановлено за допомогою комп'ютерної техніки та програмного забезпечення DRouter (www.addgroup.com), яке надано заводом виробником лічильника.
- (123) Рішенням комісії Товариства з розгляду актів про порушення ПРРЕЕ, яке оформлене протоколом №138 від 30.06.2022, вирішено здійснити нарахування обсягу електричної енергії згідно з даними акту № 0334507 від 13.06.2022 року на заміну засобів обліку у юридичних споживачів, а також направити лічильник, що знаходиться в сейф-пакеті № 10026970 на експертизу до спеціалізованої організації (підприємства), яка має право на її проведення відповідно до норм чинного законодавства України.
- (124) Товариство вказало, що обсяг спожитої електричної енергії споживачем за червень 2022 року склав 378 084 кВт*год. на підставі чого постачальником електричної енергії було розраховано Заявнику суму до оплати за спожиту електричну енергію.
- (125) Пунктом 8.2.6 глави 8.2 розділу VIII ПРРЕЕ передбачено, що на підставі акту про порушення уповноваженими представниками оператора системи під час засідань комісії з розгляду актів про порушення визначаються обсяг необлікованої електричної енергії та сума завданих споживачем збитків.
- (126) Згідно з положенням пункту 8.4.2 глави 8.4 розділу VIII ПРРЕЕ визначення обсягу та вартості необлікованої електричної енергії здійснюється оператором системи на підставі акта про порушення, складеного у порядку, визначеному цими Правилами, у разі виявлення таких порушень:

- 1) порушення цілісності пломб, цілісності пломбувального матеріалу, на якому встановлені пломби (дріт, кордова нитка тощо), порушення цілісності гвинтів, на яких закріплено пломбувальний матеріал (далі - пошкодження пломб), або відсутність на засобах вимірювальної техніки пломб з відбитками тавр про їх повірку чи пломб з відбитками тавр оператора системи або інших заінтересованих сторін, установлених на кріпленнях кожуха лічильника електричної енергії (за умови наявності акта про пломбування, складеного в порядку, установленому Кодексом комерційного обліку, або іншого документа, який підтверджує факт пломбування і передачу на збереження засобів вимірювальної техніки, установлених пломб, та за умови втручання споживача в роботу засобів вимірювальної техніки);
 - 2) пошкодження або відсутність пломб з відбитками тавр оператора системи чи інших заінтересованих сторін, установлених на засобах (вузлах) вимірювальної техніки в місцях, указаних в акті про пломбування, складеному в порядку, визначеному Кодексом комерційного обліку, або в іншому документі, який підтверджує факт пломбування і передачу на збереження засобів вимірювальної техніки та установлених пломб (крім пломб, установлених на кріпленнях кожуха лічильника електричної енергії);
 - 3) пошкодження (розбите скло, пошкодження цілісності корпусу лічильника тощо) або відсутність засобів вимірювальної техніки (за умови наявності акта про пломбування, складеного в порядку, установленому Кодексом комерційного обліку, або іншого документа, який підтверджує передачу на збереження засобів вимірювальної техніки, та у разі пошкодження засобів вимірювальної техніки за умови втручання споживача в роботу засобів вимірювальної техніки), інші дії споживача, які призвели до зміни показів засобів вимірювальної техніки (використання фазозсувного трансформатора, постійних магнітів (у разі невстановлення на/в лічильник індикаторів), пристрою випромінювання електромагнітних полів тощо);
 - 4) фіксація індикаторами впливу на лічильник електричної енергії постійного (змінного) магнітного або електричного полів (далі - фіксація індикаторами впливу фізичних полів), пошкодження або відсутність індикаторів (за умови наявності акта про пломбування, складеного в порядку, визначеному Кодексом комерційного обліку, або іншого документа, який підтверджує факт встановлення та передачі на збереження індикаторів);
 - 5) самовільне підключення електроустановок, струмоприймачів або електропроводки до електричної мережі без порушення схеми обліку;
 - 6) самовільне підключення електроустановок, струмоприймачів або електропроводки до електричної мережі оператора системи з порушенням схеми обліку;
 - 7) самовільне підключення електроустановок, струмоприймачів або електропроводки до електромережі, що не є власністю оператора системи, з порушенням схеми обліку;
 - 8) використання "штучного нуля", що призвело до споживання необлікованої електричної енергії;
 - 9) пошкодження або відсутність пломб на засобах вимірювальної техніки, що вимірюють обсяг електричної енергії, розподіленої мережами споживача (основного споживача), пошкодження (розбите скло, пошкодження цілісності корпусу лічильника тощо) зазначених засобів вимірювальної техніки (за наявності акта про пломбування, складеного в порядку, визначеному Кодексом комерційного обліку, який підтверджує факт пломбування і передачу на збереження засобів вимірювальної техніки та установлених пломб), інші дії споживача, які призвели до зміни показів цих засобів вимірювальної техніки.
- (127) Факт пошкодження пломб та/або індикаторів, та/або засобів вимірювальної техніки, факт втручання споживача в роботу засобів вимірювальної техніки, крім випадків спрацювання індикаторів (фіксації індикаторами впливу фізичних полів), має бути підтверджений експертизою, проведеною спеціалізованою організацією

(підприємством), яка має право на її проведення відповідно до законодавства (далі - експертиза). До отримання оператором системи результатів експертизи положення цієї глави не застосовуються для визначення обсягу та вартості необлікованої електричної енергії, за винятком випадків, передбачених цим пунктом.

- (128) Для забезпечення проведення експертизи оператор системи має зняти, упакувати, опломбувати та направити на експертизу пломби та/або засоби вимірювальної техніки, а також інші технічні засоби, якими здійснювалося втручання в роботу засобів вимірювальної техніки (за наявності).
- (129) Якщо оператор системи не є власником засобів вимірювальної техніки, оператор системи має право за заявою власника засобів вимірювальної техніки надати йому належним чином упаковані та опломбовані засоби вимірювальної техніки та інші технічні засоби, якими здійснювалося втручання в роботу засобів вимірювальної техніки (за наявності), для направлення їх на експертизу (за умови, що оператором системи не було направлено засоби вимірювальної техніки на експертизу до моменту отримання ним заяви власника засобів вимірювальної техніки).
- (130) ОСР не зафіксовано порушень в діях Заявника, що передбачені пунктом 8.4.2 глави 8.4 розділу VIII ПРРЕЕ.
- (131) Листом від 18.10.2022 №1.13-6628 (вх. № 72-01/1386 від 19.10.2022) ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» повідомило Відділення про наступне.
- (132) Згідно з відомостями, наявними у ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» по особовому рахунку № ВІ-710100 за червень 2022 року, Товариством передано ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» по білінговій системі 373 288 кВт*год, для проведення розрахунків ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» та виставлення ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» рахунку за спожиту електричну енергію згідно договору № ВІ-710100, укладеним з ФОП Бондаренко Л.В.
- (133) Таким чином, Товариством було нараховано Заявнику обсяг спожитої електричної енергії за червень 2022 року 373 288 кВт*год. На основі цього, ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» було виставлено Заявнику суму у розмірі 1 744 565,78 грн. за спожиту електричну енергію в червні 2022 року.
- (134) Керуючись рішенням комісії з розгляду актів про порушення (до складу якої входили лише працівники АТ «Вінницяобленерго»), енергопостачальник здійснив нарахування Заявнику додаткових обсягів електричної енергії, що й було відображено у рахунку за червень 2022 року.
- (135) Інформацію, за який період виникла вищевказана «розбіжність в показах» (чи з моменту встановлення лічильника, чи з моменту останнього його контрольного огляду, АТ «Вінницяобленерго» не вказало ні Заявнику, ні на вимогу Відділення.
- (136) Відділення звернулось до Сектору НКРЕКП у Вінницькій області (далі – Сектор) листом від 10.01.2023 № 72-02/84 щодо вирішення відповідних питань, викладених у заяві.
- (137) Сектор листом від 16.02.2023 № 30/31-23 (вх. від 09.03.2023 №72-01/433) повідомив Відділення про те, що з тих же питань звернення Заявника знаходилось на розгляді в НКРЕКП та надав копію листа НКРЕКП від 17.11.2022 № 14769/20.3/7-22.
- (138) В листі НКРЕКП від 17.11.2022 № 14769/20.3/7-22 зазначено наступне.
- (139) Враховуючи інформацію, зазначену в Акті, на рідкокристалічному екрані розрахункового лічильника № 00885219 не відображались дані про загальні покази лічильника (відображались дані про покази лише однієї зони доби), що призвело до невірної визначення обсягів споживання електричної енергії споживачем та, відповідно, до неоплати споживачем всього обсягу електричної енергії, спожитого ним.
- (140) Разом з тим, у разі незгоди споживача з даними, вичитаними з пам'яті лічильника даних щодо обсягів споживання електричної енергії, сторони можуть направити цей лічильник на експертизу або до заводу виробника лічильника з метою визначення показів лічильника та обсягу споживання електричної енергії споживачем.

- (141) НКРЕКП зазначило, що остаточне рішення щодо здійснення перерахунку обсягу споживання електричної енергії має прийматися ОСР з урахуванням результатів експертизи лічильника електричної енергії.
- (142) У листі НКРЕКП від 17.11.2022 № 14769/20.3/7-22 зазначено, що згідно з пунктом 1.2.16 глави 1.2 розділу I ККОЕЕ спірні питання між споживачем і постачальником електричної енергії або оператором системи чи іншим учасником роздрібного ринку вирішуються сторонами шляхом переговорів та у разі неможливості дійти згоди у зазначений спосіб, що підтверджується хоча б однією із сторін документально, розглядаються за зверненням споживача або іншого учасника роздрібного ринку в межах наданих законодавством повноважень енергетичним омбудсменом, Регулятором або судом.
- (143) Листом від 29.03.2023 № 08.14-5316 (вх. від 29.03.2023 № 72-01/623) Товариство повідомило Відділення про те, що Заявнику нарахування кВт*год здійснене на підставі пункту 8.6.18 ККОЕЕ та актів технічних перевірок і фактично знятих показів з лічильників, які зафіксовані та зберігалися в пам'яті лічильника, але не відображались на РК-дисплеї. При проведенні технічної перевірки із застосуванням комп'ютерної техніки (ноутбук) та програмного забезпечення DRouter виявлено, що частина електроенергії враховувалась в часову зону, яка не відображалась на дисплеї, а частина в часову зону, яка відображалась, а тому Споживач надавав показники лише за однією часовою зоною, що відображалась, а не по сумарному показникові.
- (144) Товариство зазначило, що за результатами розгляду актів про порушення комісією Товариства з розгляду актів про порушення ПРРЕЕ прийнято рішення нарахувати обсяг спожитої електричної енергії згідно з даними, зазначеними в акті на заміну засобу обліку.
- (145) Листом від 08.05.2023 № 08.14-7221 (вх. від 08.05.2023 № 72-01/878) Товариство зазначило, що прилад обліку електричної енергії Заявника, на який складено Акт дистанційно покази не передавав, покази приладу обліку періодично передавав сам Заявник в телефонному режимі. У разі відсутності інформації від Споживача про покази лічильника на кінець розрахункового періоду, розрахунок обсягу споживання здійснювався по середньому обсягу.
- (146) На Об'єкті Заявника не встановлено систему ЛУЗОД (АСКОЕ) та не встановлено дублюючий прилад обліку електричної енергії.
- (147) Працівниками ОСР було припинено надання Заявнику послуг з постачання електричної енергії 27.01.2023 на підставі вимоги ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» про заборгованість за спожиту електричну енергію у сумі 1 722 435,94 грн. відповідно до вимог розділу 7 ПРРЕЕ.
- (148) Відділення листом від 21.06.2023 №72-02/555е звернулось до Сектору з питань, порушених у заяві.
- (149) Листом від 18.07.2023 № 7471/30/7-23 (вх. № 72-01/1335 від 03.08.2023) НКРЕКП надало Відділенню наступну інформацію.
- (150) При первинній параметризації (програмуванні) електронного багатотарифного (багатофункціонального) ЗКО встановлюються параметри, достатні для введення його в експлуатацію залежно від розрахункової схеми обліку, порядку розрахунків за електричну енергію та вимог щодо інформаційного обміну у складі АСКОЕ.
- (151) При параметризації (програмуванні) електронного лічильника встановлюються, зокрема, параметри диференційованого (погодинного) обліку.
- (152) Обсяг інформації, що виводиться на дисплеї електронного лічильника визначається замовником робіт під час його програмування. Зміна обсягу цієї інформації виконується за обґрунтованим письмовим зверненням заінтересованої сторони. Жодна із заінтересованих сторін не має права обмежувати обсяг інформації, що виводиться на дисплей електронного лічильника.

- (153) Отже, під час проведення контрольного огляду засобу комерційного обліку (зчитування показів лічильника) неможливо виявити невідповідність зчитаних показів з багатотарифного лічильника, а виключно під час проведення технічної перевірки (зчитування показів та інформації, що зберігається в первинній базі даних лічильників електричної енергії).
- (154) Господарським судом Вінницької області та Північно-Західним апеляційним господарським судом у справі № 902/350/23 розглядався позов ТОВ "ЕНЕРА ВІННИЦЯ" щодо стягнення із Заявника заборгованості у сумі 1 722 435,94 грн.
- (155) Рішенням Господарського суду Вінницької області від 21.06.2023 у справі № 902/350/23 в позові ТОВ "ЕНЕРА ВІННИЦЯ" до ФОП Бондаренко Л.В. про стягнення 1 722 435,94 грн відмовлено.
- (156) Постановою Північно-Західного апеляційного господарського суду (далі – Суд) від 18.10.2023 у справі № 902/350/23 рішення Господарського суду Вінницької області від 21.06.2023 у справі № 902/350/23 залишено без змін.
- (157) У постанові Північно-Західного апеляційного господарського суду від 18.10.2023 у справі № 902/350/23, зокрема, встановлено наступне.
- (158) Рішення суду першої інстанції мотивоване тим, що наявні в матеріалах справи докази на підтвердження споживання у червні 2022 року відповідачем 378 084 кВт/год є неналежними та не є вірогідними доказами наявності заборгованості в сумі 1 744 565,78 грн та факту споживання відповідачем (ФОП Бондаренко Л.В.) електричної енергії в червні 2022 року в розмірі 378 084 кВт/год.
- (159) Судом встановлено, що оспорюваний акт приймання-передачі товарної продукції активної електричної енергії від 28.07.2022 та акт-коригування до акту приймання-передавання за червень 2022 року від 29.08.2022 за період з липня по серпень 2022 року, відповідно до яких відповідачем спожито 377 724 кВт/год. електричної енергії на загальну суму 1 744 481,87 грн з ПДВ виник на підставі здійсненої АТ «Вінницяобленерго» технічної перевірки вузла обліку електричної енергії споживача ФОП Бондаренко Л.В.
- (160) При проведенні технічної перевірки електроустановок споживача виявлено порушення в роботі приладу обліку електричної енергії відповідача, яке полягало у тому, що на РК-дисплей лічильника виводяться покази активної електроенергії, які обліковуються по першій часовій зоні, а по другій зоні та загальні покази на дисплей не виводяться.
- (161) З метою встановлення фактичного обсягу електричної енергії, який спожитий відповідачем, працівниками ОСР проведено зчитування фактичних показів, які зберігалися в пам'яті приладу обліку електричної енергії відповідача.
- (162) У зв'язку з порушенням нормального режиму роботи, прилад обліку в присутності відповідача був замінений на інший, про що складений акт № 0334507 від 13.06.2022 на заміну засобів обліку.
- (163) В цьому акті на заміну приладу обліку зафіксовані останні покази: по зоні 1.8.0 - 725 335, по зоні 1.8.1 - 372 007, по зоні 1.8.2 - 323616, по зоні 1.8.3 - 029709.
- (164) За твердженням третьої особи (АТ «Вінницяобленерго») прилади обліку електричної енергії не припинили вимірювати обсяг спожитої електричної енергії, а лише не відображали цей обсяг на дисплеї. Останні покази приладу обліку електричної енергії, які були зафіксовані в особистому електронному кабінеті відповідача становили 2352 044, то різниця між останніми показами приладу обліку та показами, зафіксованими на час його заміни 725332, становлять 373 288.
- (165) Новий прилад обліку електричної енергії, який був встановлений на заміну демонтованому, з початковими показами 070644.
- (166) Станом на 30.06.2022 показник приладу обліку - 75440, різниця становить - 4 796.
- (167) Тобто обсяг спожитої електричної енергії за червень 2022 року по споживачу ФОП Бондаренко Л.В., який переданий на ТОВ «Енера Вінниця» складає - 373 288 + 4 796 =

- 378 084 кВт/год. Обсяг електричної енергії, спожитої ФОП Бондаренко Л.В. в липні 2022 року становить - 4 436 кВт/год. - який відповідачем оплачений.
- (168) Суд вказав, що з долучених до матеріалів справи доказів вбачається, що 20.07.2012 представники АТ «Вінницяобленерго» встановили лічильник № 00825219 на об'єкті відповідача.
- (169) АТ «Вінницяобленерго» 17.05.2022 проведено контрольний огляд встановленого у відповідача лічильника № 00885219, за результатами якого складено акт контрольного огляду № 4454, в якому зазначено, що пломба не порушена, та знято покази лічильника: 352044,71 кВт/год., будь-яких порушень не виявлено.
- (170) АТ «Вінницяобленерго» 13.06.2022 здійснило технічну перевірку вимірювального комплексу (лічильника № 00885219) та встановило порушення в роботі лічильника, що підтверджується актом № 513729 від 13.06.2022. При цьому споживачу висунуто вимогу щодо приведення вузла обліку у відповідність до вимог НТД, а саме відновити схему обліку до вимог НТД у термін до 13.07.2022.
- (171) АТ «Вінницяобленерго» 13.06.2022 здійснило заміну лічильника № 00885219 на лічильник № 1004302 з показниками 070644,3, що підтверджується актом № 0334507 від 13.06.2022 на заміну засобів обліку.
- (172) Суд вказав, що з огляду на викладені обставини та зазначені вище норми законодавства, перевірка лічильника повинна проводитись за участю споживача, споживачу оператор системи повинен роз'яснити всі його права та ознайомити його з програмою, за допомогою якої буде здійснюватися перевірка, у разі виявлення систематичної похибки вимірювання необхідно проводити експертизу. І при встановленні порушень, необхідно оформлювати акт про порушення, а не акт технічної перевірки, який додано до пояснень АТ «Вінницяобленерго».
- (173) Суд зазначив, що в протоколі № 138 засідання комісії 30.06.2022 безпідставно зазначено «доручити СО «ВМЕМ» здійснити нарахування обсягу електроенергії згідно даних акту № 0334507 від 13.06.2022 на заміну засобів обліку у юридичних споживачів», у зв'язку з тим, що акт № 0334507 від 13.06.2022 не є актом про порушення, а є актом на заміну засобів обліку.
- (174) Суд вказав, що ні в акті технічної перевірки № 513728 від 13.06.2022, ні у протоколі № 138 від 30.06.2022 не вказано з посиланням на ПРРЕЕ порушень, яких допустив відповідач, як не вказано на підставі яких норм законодавства проводиться нарахування обсягу електроенергії.
- (175) Розглядаючи акт про порушення, третя особа (АТ «Вінницяобленерго») вирішила здійснити нарахування по акту на заміну лічильника № 0334507 від 13.06.2022, самого ж акту про порушення від 13.06.2022 АТ «Вінницяобленерго» не надала, як і не надала будь-яких висновків експерта по лічильнику.
- (176) Суд вказав, що АТ «Вінницяобленерго» повинно було нарахувати спожиту електроенергію від показника, зафіксованого останнім актом перевірки, а саме 17.05.2022 з показником 352044,71 кВт*год. до показника, який був на лічильнику, а якщо його неможливо встановити, то за середньомісячним показником.
- (177) Також АТ «Вінницяобленерго» повинно було направити засіб обліку на експертизу.
- (178) Судом встановлено, що експертиза знятого у відповідача лічильника № 00885219 не проводилася.
- (179) Судом зазначено, що як вбачається з матеріалів справи, розрахунок з боку АТ «Вінницяобленерго» проведено з 2012 року, що є порушенням вищенаведених норм законодавства та не було направлено на експертизу лічильник для встановлення дійсної кількості спожитої споживачем електроенергії та не облікованої приладом обліку.
- (180) Суд вказав, що враховуючи, що АТ «Вінницяобленерго» подав позивачу показники по лічильнику за 10 (десять) років, в той час, коли позивач постачає електроенергію відповідачу з 02.03.2021, коли між сторонами було укладено договір на постачання електроенергії № ВІ-710100, відповідно, позивач не має права виставляти рахунок за

електроенергію, яку не постачав відповідачу, а саме за період, що передував до 02.03.2021, тобто до моменту укладення договору на постачання електроенергії № ВІ-710100.

- (181) Поряд з викладеними обставинами також слід звернути увагу на об'єми споживання електроенергії відповідачем, зокрема, з інформації про обсяги споживання, доданої до пояснень АТ «Вінницяобленерго», та з довідки від 05.10.2022, доданої АТ «Вінницяобленерго» до відповіді № СО-51-2681 від 14.10.2022, обсяг споживання електроенергії відповідачем за період з січня 2019 року по лютий 2022 року, тобто за 38 місяців, склав 165 061 кВт*год., що складає середньомісячне споживання відповідача електроенергії в розмірі 4343 кВт*год.
- (182) Виходячи з акту контрольного огляду розрахункового засобу обліку № 9424, складеного представником АТ «Вінницяобленерго» 06.10.2022, який встановили 13.06.2022, показник спожитої електроенергії на лічильнику № 1004302 становив 83 946 кВт/год.
- (183) Згідно з актом № 0334507 від 13.06.2022, початковий показник на цьому лічильнику № 1004302 становив 70 644 кВт/год. З розрахунку: $83\ 946 - 70\ 644 = 13\ 302$ кВт/год. спожито відповідачем за майже чотири місяці (13.06.2022-06.10.2022), то середній показник за даний період становить 3 325 кВт/год.
- (184) Відомості третьої особи щодо некоректної роботи засобу обліку електричної енергії у період до червня 2022, в такому випадку не приймаються до уваги, оскільки предметом спору є сума боргу, яка виникла саме з червня 2022 року.
- (185) Суд зазначив, що в матеріалах справи відсутні докази здійснених АТ «Вінницяобленерго» нарахувань спожитої електричної енергії, яка некоректно обліковувалась лічильником, оскільки останнім всупереч нормам законодавства не надано протокол засідання комісії з розгляду актів про порушення ПРРЕЕ, яким було затверджено порушення та визначено розмір та період нарахування за необліковану електричну енергію, а також в матеріалах справи відсутні докази проведення експертизи лічильника.
- (186) Листом від 25.09.2023 Заявник повідомила Антимонопольний комітет України (вх. Комітету від 25.09.2023 № 8-01/11635) про те, що на її Об'єкті було припинено постачання електричної енергії з 14.00 год. 01.02.2023 по 30.05.2023.
- (187) Припинення постачання електричної енергії Заявнику Товариством було здійснено 27.01.2023 на підставі вимоги ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ».
- (188) Листом від 08.05.2023 № 08.14-7221 (вх. № 72-01/78 від 08.05.2023) АТ «Вінницяобленерго» повідомило Відділення, що 27.01.2023 постачальник електричної енергії ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» надав ОСР вимогу відключити споживача від мереж електропостачання за заборгованість за спожиту електричну енергію у сумі 1 722 435,94 грн.
- (189) Постачання електричної енергії на Об'єкт Заявника було відновлено 30.05.2023 (лист Заявника від 05.12.2023, який надійшов до Відділення дорученням Антимонопольного комітету України від 05.12.2023 № 8-01/14444).
- (190) Таким чином, протягом періоду з 27.01.2023 по 30.05.2023 на Об'єкті Заявника було безпідставно припинено постачання електричної енергії.
- (191) Листом від 11.01.2023 № 08.14-517 (вх. № 72-01/94 від 12.01.2024) Товариство повідомило Відділення про те, що відповідно до рішення Господарського суду Вінницької області у справі № 902/350/23 від 21.06.2023 у Товариства відсутні підстави для нарахування ФОП Бондаренко Л.В. 378084 кВт*год в червні 2022 року і ці нарахування ФОП Бондаренко Л.В. Товариством були зняті.
- (192) Таким чином, Товариство безпідставно нарахувало Заявнику обсяг спожитої нею електричної енергії в обсязі 378084 кВт*год в червні 2022 року, що призвело до виникнення у Заявника заборгованості в сумі 1 744 565,78 грн, внаслідок чого, їй було безпідставно припинено Товариством постачання електричної енергії (з 27.01.2023 по

30.05.2023) за вимогою ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ», що в свою чергу призвело до ущемлення інтересів Заявника.

- (193) Такі дії АТ «Вінницяобленерго» були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуги з розподілу електричної енергії, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця такої послуги, який би забезпечив дотримання законних прав та інтересів своїх споживачів та надав цю послугу відповідно до вимог чинного законодавства.
- (194) В свою чергу, у разі наявності значної конкуренції на даному ринку, АТ «Вінницяобленерго», надавало б дану послугу відповідно до вимог чинного законодавства, так як було б не зацікавлене у втраті своїх споживачів через їх перехід до іншого виконавця послуги з розподілу електричної енергії.
- (195) За відсутності конкуренції на ринку надання послуги із розподілу електричної енергії споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначеної послуги.
- (196) Дії АТ «Вінницяобленерго», які полягали у безпідставному припиненні постачання Заявнику електричної енергії по причині неоплаченої заборгованості у розмірі 1 744 565,78 грн, яка виникла внаслідок неправомірного нарахування Заявнику обсягу спожитої електричної енергії в розмірі 378084 кВт*год в червні 2022 року, стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку надання послуги з розподілу електричної енергії.
- (197) В той час, коли АТ «Вінницяобленерго» є єдиним торговельним партнером, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання послуги з розподілу електричної енергії.
- (198) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (199) Згідно із частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (200) Таким чином, дії АТ «Вінницяобленерго», які полягали у безпідставному припиненні постачання Заявнику електричної енергії по причині неоплаченої Заявником заборгованості у розмірі 1 744 565,78 грн, яка виникла внаслідок неправомірного нарахування обсягу спожитої електричної енергії в розмірі 378084 кВт*год в червні 2022 року, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуги з розподілу електричної енергії в територіальних межах Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) у вигляді вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (201) Листом від 29.07.2024 року № 08.14-12622 (вх. № 72-01/1946 від 30.07.2024) АТ «Вінницяобленерго» на подання про попередні висновки у справі повідомило

- Відділення, що не вбачає порушення стосовно нарахування обсягу електричної енергії та порушень у своїх діях.
- (202) В червні 2022 року у ФОП Бондаренко Л.В. зафіксовано порушення обліку електричної енергії, а саме: на рідкокристалічному екрані розрахункового лічильника № 00885219 не відображалися дані про загальні покази лічильника (відображалися дані про покази лише однієї зон доби), що призвело до невірнього визначення обсягів споживання електричної споживачем та відповідно до неоплати споживачем всього обсягу електричної енергії, яка була ним спожита.
 - (203) Визначення обсягу та вартості електричної енергії, необлікованої внаслідок порушення ПРРЕ, затверджених Постановою НКРЕКП № 312 від 14.03.2018, по акту про порушення не здійснювалось.
 - (204) Нарахування обсягу електричної енергії здійснено згідно даних акту № 0334507 від 13.06.2022 на заміну засобів обліку у юридичних споживачів (підписано споживачем).
 - (205) Припинення постачання електричної енергії ФОП Бондаренко Л.В. здійснено на підставі звернення електропостачальника ТОВ «ЕНЕРА Вінниця».
 - (206) Згідно з п. 11.5.12 Кодексу систем розподілу «ОСР не має права вимагати від електропостачальника обґрунтування причини (підстави) припинення електроживлення».
 - (207) Умови і порядок припинення та відновлення постачання електричної енергії споживачу регулюються розділом 7 ПРРЕ.
 - (208) Підпунктом 2 пункту 7.5 ПРРЕ визначено, що припинення повністю або частково постачання електричної енергії споживачу здійснюється електропостачальником у разі заборгованості з оплати за спожиту електричну енергію відповідно до умов договору з електропостачальником.
 - (209) Згідно вимог пункту 7.10 ПРРЕ припинення електроживлення електроустановок споживача здійснюється оператором системи розподілу у порядку, визначеному Кодексом системи передачі та Кодексом систем розподілу.
 - (210) У разі нездійснення оператором системи припинення електропостачання споживачу згідно з вимогою електропостачальника про відключення купівля-продаж електричної енергії за договором про постачання зупиняється, а обсяги електричної енергії, використані споживачем після дати, зазначеної у вимозі про відключення покладаються адміністратором розрахунків на оператора системи як втрати.
 - (211) Згідно листа НКРЕКП № 14769/20.3/7-22 від 17.11.2022: «остаточне рішення щодо здійснення перерахунку обсягу споживання електричної енергії має прийматися ОСР з урахуванням результатів експертизи лічильника електричної енергії».
 - (212) ОНДІСЕ МЮУ 15.04.2024 здійснено експертизу вказаного лічильника, якою підтверджено правильну роботу приладу обліку та підтверджено показники, зазначені в акті на заміну.
 - (213) Заперечення Товариства спростовуються наступним.
 - (214) Дії АТ «Вінницяобленерго» полягали у безпідставному припиненні ФОП Бондаренко Л.В. постачання електричної енергії по причині неоплаченої ФОП Бондаренко Л.В. заборгованості у розмірі 1 744 565,78 грн, яка виникла внаслідок неправомірного нарахування обсягу спожитої електричної енергії в розмірі 378084 кВт*год в червні 2022 року виходячи з наступного.
 - (215) Господарським судом Вінницької області та Північно-Західним апеляційним господарським судом у справі № 902/350/23 розглядався позов ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» щодо стягнення із Заявника заборгованості у сумі 1 722 435,94 грн.
 - (216) Рішенням Господарського суду Вінницької області від 21.06.2023 у справі № 902/350/23 в позові ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» до ФОП Бондаренко Л.В. про стягнення 1 722 435,94 грн відмовлено.
 - (217) Постановою Суду від 18.10.2023 у справі № 902/350/23 рішення Господарського суду Вінницької області від 21.06.2023 у справі № 902/350/23 залишено без змін.

- (218) У постанові Північно-Західного апеляційного господарського суду від 18.10.2023 у справі № 902/350/23, зокрема, встановлено наступне.
- (219) Рішення суду першої інстанції мотивоване тим, що наявні в матеріалах справи докази на підтвердження споживання у червні 2022 року відповідачем 378 084 кВт/год є неналежними та не є вірогідними доказами наявності заборгованості в сумі 1 744 565,78 грн та факту споживання відповідачем (ФОП Бондаренко Л.В.) електричної енергії в червні 2022 року в розмірі 378 084 кВт/год.
- (220) Судом встановлено, що оспорюваний акт приймання-передачі товарної продукції активної електричної енергії від 28.07.2022 та акт-коригування до акту приймання-передавання за червень 2022 року від 29.08.2022 за період з липня по серпень 2022 року, відповідно до яких відповідачем спожито 377 724 кВт/год. електричної енергії на загальну суму 1 744 481,87 грн з ПДВ виник на підставі здійсненої АТ «Вінницяобленерго» технічної перевірки вузла обліку електричної енергії споживача ФОП Бондаренко Л.В.
- (221) У зв'язку з порушенням нормального режиму роботи, прилад обліку в присутності відповідача був замінений на інший, про що складений акт № 0334507 від 13.06.2022 на заміну засобів обліку.
- (222) За твердженням третьої особи (АТ «Вінницяобленерго») прилади обліку електричної енергії не припинили вимірювати обсяг спожитої електричної енергії, а лише не відображали цей обсяг на дисплеї. Останні покази приладу обліку електричної енергії, які були зафіксовані в особистому електронному кабінеті відповідача становили 2352 044, то різниця між останніми показами приладу обліку та показами, зафіксованими на час його заміни 725332, становлять 373 288.
- (223) АТ «Вінницяобленерго» 13.06.2022 здійснило технічну перевірку вимірювального комплексу (лічильника № 00885219) та встановило порушення в роботі лічильника, що підтверджується актом № 513729 від 13.06.2022. При цьому споживачу висунуто вимогу щодо приведення вузла обліку у відповідність до вимог НТД, а саме відновити схему обліку до вимог НТД у термін до 13.07.2022.
- (224) АТ «Вінницяобленерго» 13.06.2022 здійснило заміну лічильника № 00885219 на лічильник № 1004302 з показниками 070644,3, що підтверджується актом № 0334507 від 13.06.2022 на заміну засобів обліку.
- (225) Суд вказав, що з огляду на викладені обставини та зазначені вище норми законодавства, перевірка лічильника повинна проводитись за участю споживача, споживачу оператор системи повинен роз'яснити всі його права та ознайомити його з програмою, за допомогою якої буде здійснюватися перевірка, у разі виявлення систематичної похибки вимірювання необхідно проводити експертизу. І при встановленні порушень, необхідно оформлювати акт про порушення, а не акт технічної перевірки, який додано до пояснень АТ «Вінницяобленерго».
- (226) Суд зазначив, що в протоколі № 138 засідання комісії 30.06.2022 безпідставно зазначено «доручити СО «ВМЕМ» здійснити нарахування обсягу електроенергії згідно даних акту № 0334507 від 13.06.2022 на заміну засобів обліку у юридичних споживачів», у зв'язку з тим, що акт № 0334507 від 13.06.2022 не є актом про порушення, а є актом на заміну засобів обліку.
- (227) Ні в акті технічної перевірки № 513728 від 13.06.2022, ні у протоколі № 138 від 30.06.2022 не вказано з посиланням на ППРЕЕ порушень, яких допустив відповідач, як не вказано на підставі яких норм законодавства проводиться нарахування обсягу електроенергії. Суд вказав, що АТ «Вінницяобленерго» повинно було нарахувати спожиту електроенергію від показника, зафіксованого останнім актом перевірки, а саме 17.05.2022 з показником 352044,71 кВт*год. до показника, який був на лічильнику, а якщо його неможливо встановити, то за середньомісячним показником. Також АТ «Вінницяобленерго» повинно було направити засіб обліку на експертизу.

- (228) Судом встановлено, що експертиза знятого у відповідача лічильника № 00885219 не проводилася.
- (229) Судом зазначено, що як вбачається з матеріалів справи, розрахунок з боку АТ «Вінницяобленерго» проведено з 2012 року, що є порушенням вищенаведених норм законодавства та не було направлено на експертизу лічильник для встановлення дійсної кількості спожитої споживачем електроенергії та не облікованої приладом обліку.
- (230) Поряд з викладеними обставинами також слід звернути увагу на об'єми споживання електроенергії відповідачем, зокрема, з інформації про обсяги споживання, доданої до пояснень АТ «Вінницяобленерго», та з довідки від 05.10.2022, доданої АТ «Вінницяобленерго» до відповіді № СО-51-2681 від 14.10.2022, обсяг споживання електроенергії відповідачем за період з січня 2019 року по лютий 2022 року, тобто за 38 місяців, склав 165 061 кВт*год., що складає середньомісячне споживання відповідача електроенергії в розмірі 4343 кВт*год.
- (231) Виходячи з акту контрольного огляду розрахункового засобу обліку № 9424, складеного представником АТ «Вінницяобленерго» 06.10.2022, який встановили 13.06.2022, показник спожитої електроенергії на лічильнику № 1004302 становив 83 946 кВт/год.
- (232) Згідно з актом № 0334507 від 13.06.2022, початковий показник на цьому лічильнику № 1004302 становив 70 644 кВт/год. З розрахунку: $83\ 946 - 70\ 644 = 13\ 302$ кВт/год. спожито відповідачем за майже чотири місяці (13.06.2022-06.10.2022), то середній показник за даний період становить 3 325 кВт/год.
- (233) Суд зазначив, що в матеріалах справи відсутні докази здійснених АТ «Вінницяобленерго» нарахувань спожитої електричної енергії, яка некоректно обліковувалась лічильником, оскільки останнім всупереч нормам законодавства не надано протокол засідання комісії з розгляду актів про порушення ПРРЕЕ, яким було затверджено порушення та визначено розмір та період нарахування за необліковану електричну енергію, а також в матеріалах справи відсутні докази проведення експертизи лічильника.
- (234) Суд зазначив, що виходячи з акту контрольного огляду розрахункового засобу обліку № 9424, складеного представником АТ «Вінницяобленерго» 06.10.2022, який встановили 13.06.2022, показник спожитої електроенергії на лічильнику № 1004302 становив 83 946 кВт/год.
- (235) Таким чином, виходячи з вищевикладеного, АТ «Вінницяобленерго» безпідставно припинило ФОП Бондаренко Л.В. постачання електричної енергії по причині неоплаченої ФОП Бондаренко Л.В. заборгованості у розмірі 1 744 565,78 грн, яка виникла внаслідок неправомірного нарахування обсягу спожитої електричної енергії в розмірі 378084 кВт*год в червні 2022 року.

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (236) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, а зауваженнями й запереченнями Відповідача не спростовано висновок про те, що АТ «Вінницяобленерго» займаючи протягом 2022 - 2023 років монопольне становище на ринку надання послуги із розподілу електричної енергії в територіальних межах Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго» та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) з часткою 100,0 відсотків, своїми діями, які полягали у безпідставному припиненні постачання Заявнику електричної енергії по причині неоплаченої Заявником заборгованості у розмірі 1 744 565,78 грн, яка виникла внаслідок неправомірного нарахування обсягу спожитої електричної енергії в розмірі 378084 кВт*год в червні 2022 року, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2

статті 50, частиною першої статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”.

9. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (237) Відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення передбачені пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накладаються штрафи до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрібного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.
- (238) Відповідно до форми № 2 «Звіт про фінансові результати» АТ «Вінницяобленерго» за 2023 рік, яка надана Товариством Відділенню листом від 07.06.2024 № 08.14-9362 (вх. № 72-01/1417 від 11.06.2024), чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2023 році становив **(Інформація доступ до якої обмежено)** грн.
- (239) Товариство в даному листі повідомило Відділення, про те, що воно зазнало економічних, матеріальних витрат внаслідок бойових дій, спричинених військовою агресією російської федерації за 2022-2024 роки у розмірі **(Інформація доступ до якої обмежено)** грн.
- (240) При визначенні розміру штрафу враховано наступне:
- відповідно до Порядку визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2024 р. за № 123/41468 базовий розмір штрафу – **(Інформація доступ до якої обмежено)** грн;
 - граничний розмір штрафу, який може бути накладений на Відповідача - **(Інформація доступ до якої обмежено)** грн.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 12¹, 14, Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482, (зі змінами), та пунктом 3 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що акціонерне товариство «Вінницяобленерго» (місцезнаходження юридичної особи: **(Інформація доступ до якої обмежено)**, ідентифікаційний код юридичної особи – **(Інформація доступ до якої обмежено)**) протягом 2022 - 2023 років займало монопольне становище на ринку надання послуги із розподілу електричної енергії в територіальних межах Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго») та електричних

мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) з часткою 100,0 відсотків.

2. Визнати, що дії акціонерного товариства «Вінницяобленерго» які полягали у безпідставному припиненні постачання ФОП Бондаренко Л.В. електричної енергії по причині неоплаченої ФОП Бондаренко Л.В. заборгованості у розмірі 1 744 565,78 грн, яка виникла внаслідок неправомірного нарахування обсягу спожитої електричної енергії в розмірі 378084 кВт*год в червні 2022 року є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним становищем на ринку надання послуги із розподілу електричної енергії в територіальних межах Вінницької області в межах розташування системи розподілу електричної енергії, що перебуває у власності АТ «Вінницяобленерго») та електричних мереж інших власників, які приєднані до мереж ліцензіата (з якими укладені відповідні договори згідно із законодавством) шляхом вчинення дій, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накласти на акціонерне товариство «Вінницяобленерго» (ідентифікаційний код юридичної особи - ***Інформація доступ до якої обмежено***) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особа, на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у **двомісячний строк** з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу, необхідно надіслати до Відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії,
Голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК